

Základní škola T. G. Masaryka Borohrádek

Školní vzdělávací program pro školní družinu

1. Identifikační údaje

Název školy: Základní škola T. G. Masaryka
Adresa: T. G. Masaryka 396, 517 24 Borohrádek
Ředitelka: Mgr. Iva Příbylová
Telefon: 494 381 621, 731 500 498
E-mail: zs.borohradek@tiscali.cz
Web: www.zsboro.cz

Dokument vydán dne 9. 12. 2015

Účinnost od 10. 12. 2015

Č. j.: 96/9/12/2015

.....
Mgr. Iva Příbylová, ředitelka školy

2. Charakteristika školní družiny (ŠD)

Školní družina je důležitý výchovný partner rodiny a školy. Činnost a výchovné působení vychovatelek v jednotlivých odděleních vychází z pedagogiky volného času. Usiluje o vytváření zdravé osobnosti dítěte, připravené a vybavené vědomostmi a dovednostmi, osobnosti odolné vůči negativním vlivům. Cílem je nacházet nové vazby a vztahy mezi získanými poznatky z vyučování.

Školní družina nabízí dětem regeneraci sil v příjemném nestresujícím prostředí.

ŠD umožňuje:

- účelné využití volného času dětí
- zájmové vyžití dětí
- rozvoj kolektivního chování a citění
- upevňování a prohlubování vědomostí a dovedností
- rozvoj estetického citění
- upevňování hygienických návyků
- výchovu ke zdravému životnímu stylu
- rozvoj tělesných a pohybových schopností
- rozvoj samostatnosti, samostatnosti rozhodování, posilování sebevědomí
- utváření vlastního názoru
- rozvoj tvořivosti
- spolupodílení se na organizaci jednotlivých činností
- účast na společenských a kulturních akcích školy a města
- návštěvu zájmových kroužků
- individuální přípravu dětí na vyučování

ŠD rozvíjí tyto klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- dítě si všímá souvislostí mezi jevy, samostatně pozoruje, učí se spontánně, ale i záměrně, zkušenosti uplatňuje v praxi, započatou práci dokončí, umí kriticky zhodnotit své výkony, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů, zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

Kompetence k řešení problémů

- dítě si všímá problémů kolem sebe, hledá jejich řešení, chápe, že vyhýbání se jim nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, je schopno obhájit své řešení, uvědomuje si, že za své řešení nese zodpovědnost, je kreativní, dovede se přizpůsobit změnám, svá rozhodnutí se učí obhájit, je iniciativní, započaté činnosti dokončuje, v případě obtíží je při jejich překonávání houževnaté.

Kompetence komunikativní

- dítě ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, rozvíjí slovní zásobu, vyjadřuje se vhodně formulovanými větami, umí vyjádřit vlastní názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, zapojuje se do diskuze, umí řešit konflikty, umí se vyjádřit gesty i písemně, dokáže naslouchat druhým.

Kompetence sociální a personální

- dítě si uvědomuje nejen svá práva, ale i povinnosti, učí se plánovat, organizovat, řídit, hodnotit, rozpoznává vhodné i nevhodné chování, posiluje schopnost objektivně hodnotit své jednání a přijmout důsledky svého chování, podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu, umí spolupracovat, umí přijmout kompromis, dokáže se prosadit i podřídit, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, je solidární, respektuje dohodnutá pravidla, chová se k ostatním tak, jak chce, aby se oni chovali k němu.

Kompetence občanská

- dítě si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, netoleruje agresivitu, šikanu a dovede se jí bránit, vytváří bezpečné prostředí, podílí se na něm, dbá na osobní bezpečnost i bezpečnost druhých, respektuje, chrání a rozvíjí kulturní tradice národa, podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.

Kompetence pracovní

- dítě dbá na čistotu a pořádek svého pracovního místa, umí vyhodnotit výsledky své činnosti, umí odmítnout nevhodné nabídky na využití volného času, učí se plánovat a organizovat své pracovní činnosti a orientovat se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti podle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných i spontánních činnostech, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací či jednostranné zátěže ze školního vyučování, umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.

3. Personální podmínky

Ve dvou odděleních školní družiny pracují dvě vychovatelky, jejichž úvazek závisí na počtu dětí.

Odborné zaměření vychovatelek je prohlubováno v akreditovaných kurzech a samostudiem.

4. Materiální podmínky

Obě oddělení školní družiny jsou moderně vybavena.

- barevné skřínky, barevné židle a stolky, koberec, na kterém si mohou děti hrát
- televize, hry, hračky, stavebnice

Za příznivého počasí si mohou děti hrát na zahradě školní družiny.

- lavičky, stoly, houpačky, průlezky, skluzavka, pískoviště, hračky

Školní družina může využívat i další prostory školy.

- tělocvična
- aula (stolní tenis, stolní fotbálek)
- počítačová učebna
- cvičná kuchyňka
- školní knihovna
- školní dílna
- keramická dílna

5. Ekonomické podmínky

Provoz školní družiny je hrazen zřizovatelem, mzdové náklady jsou hrazeny ze státního rozpočtu podle platných tabulek. Na spotřební materiál je vybírána částka 300 Kč na školní rok, a to ve dvou splátkách.

6. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Všechny podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví jsou uvedeny ve vnitřním řádu školní družiny (článek III), který je samostatnou částí ŠVP ŠD.

7. Podmínky ke vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami (SVP)

Žákům se SVP je podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžně zvláštní pozornost – snažíme se o zvýšenou motivaci, individuální pomoc, výrazně chválíme i malé úspěchy a pokroky v práci. Pro rozvoj talentovaných jedinců nabízí ŠD další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů. ŠD plně respektuje individuální potřeby a možnosti dítěte.

8. Podmínky přijímání, průběhu a ukončování vzdělávání

- ŠD navštěvují žáci 1. až 3. tříd
- uchazeči jsou přijímáni na základě řádně vyplněného zápisního lístku
- podmínky docházky do ŠD stanoví vnitřní řád ŠD
- ukončit docházku do ŠD ze strany zákonného zástupce lze po dohodě s vychovatelkou a řádném vyplnění žádosti
- při nedodržování vnitřního řádu ŠD lze žáka ze ŠD vyloučit, o vyloučení rozhoduje ředitelka školy

9. Vnitřní řád školní družiny

Vnitřní řád školní družiny je vyvěšený před místností školní družiny a je dostupný v elektronické podobě na webových stránkách školy. Zákonní zástupci stvrzují svým podpisem seznámení s tímto dokumentem.

10. Evaluace práce v ŠD

10.1 Podmínky činnosti

- uspořádání a vybavení prostor ŠD
- personální stav v ŠD
- organizace činnosti v ŠD
- zajištění BOZP

10.2 Četnost hodnocení

- týmové hodnocení ve dvou etapách během školního roku vedením školy

- individuální sebehodnocení vychovatelek

10.3 Prezentace ŠD na veřejnosti a spolupráce s rodiči, vedením školy a třídními učiteli

11. Vzdělávání ve školní družině

11.1 Člověk a jeho svět

Pozn.: VVS = výchovně vzdělávací strategie

Výstupy	Klíčové kompetence	VVS
Dítě si vytváří pěkné vztahy ke spolužákům, zaměstnancům školy a dospělým obecně.	Oslovování kamarádů, dospělých, soužití lidí	Vztahy v rodině, ve škole a k dospělým
Učí se pravidla slušného chování, učí se být tolerantní.	Pomoc mladším kamarádům	
Orientuje se v místě bydliště. Poznává a získává znalosti o městě – historie, současnost.	Nejbližší trasa do školy, bezpečnost v silničním provozu, osobní bezpečí, dopravní značky, práce s pohlednicemi, knihami, historie a pověsti o městě - četba	Vycházky městem, důležité objekty města, mapa a erbovní znak, četba, kresba či malba našeho města a okolí
Učí se poznávat svou školu, školní družinu, zaměstnance školy.	Prostory školy, činnost školy	Kronika školy, projekty školy, reportáže školní televize
Orientuje se v síti obchodů, služeb a učí se zacházet s penězi.	Rozvoj finanční gramotnosti	Hra na obchod
Dítě se orientuje v čase, ročním období a zařazuje lidové tradice a zvyky do ročních období.	Současnost a minulost v našem životě	Loučení se zimou, karneval Velikonoce Vánoce Báje, pověsti
Rodina – představí povolání rodičů, vypráví o rodinných tradicích. Kamarádi – kdo je kamarád.	Lidské vlastnosti, povolání, handicapovaní lidé, práva a povinnosti, tolerance	Beseda, kresba, malba

11.2 Člověk a svět práce

Výstupy	Klíčové kompetence	VVS
Dítě se seznamuje s různými pracovními technikami – malba, kresba, mozaika, koláž, muchláž	Pracuje s textilem, přírodninami, modelínou, dřevem, korálky, voskem, sádrou.	Využití odpadových materiálů Vztah k životnímu prostředí, recyklace
Rozvíjí prac. zručnost, fantazii a seznamuje se s běžnými pracemi.	Uklízí hry, hračky, odstřížky. Podílí se na vytváření příjemného a čistého pracovního prostředí.	Beseda o pomoci v domácnosti, výroba dárků

Získává zručnost při zacházení s drobným nářadím.	Tvořivé hry se stavebnicemi a skládkami, dřevěnými kostkami	Opatrné zacházení a bezpečnost při práci s nožem, šroubovákem, kladívkem, kleštěmi, tavnou pistolí
Umí potěšit rodiče a kamarády.	Vyrábí dárky k různým příležitostem.	Pečlivost a čistota
Seznamuje se s různými profesemi.	Hry na řemesla, ukázky různých řemeslnických prací	Formy soutěže
Učí se drobným ručním pracím.	Šití, vyšívání, přišívání knoflíků	Výstava

11.3 Člověk a zdraví

Výstupy	Klíčové kompetence	VVS
Dítě rozvíjí svoji tělesnou zdatnost.	Míčové a závodivé hry, kolektivní hry – základní pravidla	Soutěže jednotlivců i družstev, vztahy mezi dětmi, využívání dětského hřiště ve městě
Upevňuje si hygienické návyky, otužování.	Zdolávání překážek, ranní cvičení	Vycházky, hry na sněhu
Dodržuje pravidla bezpečnosti a zásady hygieny při sportování a při hrách, používání vhodného oblečení.	Jízda na kole, koloběžce, cestování v dopravních prostředcích	Soutěže ve znalosti dopravních značek
Rozvíjí svůj vztah ke sportu a umí se sportovně chovat.	Sledování výsledků našich sportovců	Využití nástěnek
Seznamuje se se základy správné životosprávy – výživa, odpočinek, spánek, dodržuje pitný režim.	Lidské tělo, péče o zdraví, stolování doma i ve školní jídelně, restauraci; střídání odpočinku a zaměstnání	Ovoce, zelenina – ukázky, ochutnávky, společné stravování ve školní jídelně

11.4 Rozmanitost přírody

Výstupy	VVS	Poznámky
Dítě poznává a pozoruje přírodu v okolí města a ve městě.	Vycházky do lesa, zahrádkářské kolonie apod.; lisování a sušení rostlin	
Chrání přírodu; stará se o své zvířecí kamarády; pomáhá v zimě lesní zvěři; zlepšuje životní prostředí.	Práce s atlasem zvířat, rostlin; vycházky – domácí zvířata, zvířata žijící v přírodě; třídění domovního odpadu; sběr papíru, sběr pomeranč. kůry;	
Pečuje o pokojové květiny.	Přesazování, zalévání, přihnojování	
Pomáhá udržovat pořádek na školní zahradě a v okolí školy.	Hrabání trávy, úklid větví	

11.5 Umění a kultura

Výstupy	VVS	Poznámky
Rozvíjí své estetické citění, představivost a fantazii, učí se pracovat čistě, pečlivě.	Malování, vystřihování, zdobení, modelování z plastelíny, těsta	
Snaží se pěstovat zájem o hudbu a vyjadřuje hudbu pohybem	Hudební a pohybové hry, hra na nástroje, tanečky, zpěv písní	
Rozvíjí si slovní zásobu, správně vyslovuje, vyjadřuje se	Práce s časopisy, knihami; návštěva knihovny; četba knih na pokračování; literární soutěže a hádanky, práce na počítači, videoprojekce	
Seznamuje se s lidovými tradicemi (Vánoce, Velikonoce), zvyky národními i místními	Koledy, výzdoba školy, karneval	

12. Ukázka celoroční hry – Rok v pohádkové zemi

Pomůcky: Mapa (herní plán) pohádkové země

Pohádka na září: Kocour v botách

Sedmero pohádkových činností:

- Kočky
- Kočičárny
- Orientace v přírodě
- První pomoc
- Lev a myš
- Zámek
- Kreslíme a stavíme zámek

Pohádka na říjen: Popelka

Sedmero pohádkových činností:

- Rodina
- Pět Popelčinych úkolů
- A ještě tři úkoly od Popelky
- Život na zámku
- Taneček na zámku
- Čas
- Kreslíme prince a princezny

Pohádka na listopad: Dlouhý, Široký a Bystrozraký

Sedmero pohádkových činností:

- Štronzo (dlouhodobá hra)
- Poznávka osoby
- Dub

- Úkoly Dlouhého, Širokého a Bystrozrakého
- Kde je prstýnek?
- Černokněžníková čepice
- Černokněžníkovy obruče

Pohádka na prosinec: Princ Bajaja

Sedmero pohádkových činností:

- Povídání o koních
- Písnička o koních
- Kreslíme si koně
- Být němý: zkouška
- Prstová abeceda
- Jména pro princezny
- Boj s drakem

Pohádka na leden: Zlatovláska

Sedmero pohádkových činností:

- Slova ve třech jazycích (anglicky, německy, španělsky)
- Nalij a nepřelij!
- Mravenci
- Navlékání perel
- Hledačka
- Lov zlaté rybky
- Pavučina: tkaní

Pohádka na únor: Knížka Ferdy mravence

Sedmero pohádkových činností:

- Zavaž si tkaničku
- Bambule a střápec
- Provázkový náramek
- Copánkový náramek
- Rozvaž uzly
- Švihadlovky
- Skákači

Pohádka na březen: Císařovy nové šaty

Sedmero pohádkových činností:

- Jak se lidé oblékali: malý výlet do historie
- Papírové kloboučnictví
- Mini kabelka z tuby
- Papírové šaty
- Jeden školní den jako „módes – róbes“
- Kreslíme svoje oblíbené oblečení
- Živý střih

Pohádka na duben: Chytrá horákyně

Sedmero pohádkových činností:

- Co se změnilo – oblečení dětí
- Vystřihovánky – oblečení pro panenky
- Hádanky

- Píseň – „Když jsem já sloužil“
- Oblečení – malování (roční období)
- Jízda na koloběžkách
- Soutěž v oblékání

Pohádka na květen: O silném Kadubcovi

Sedmero pohádkových činností:

- Seznamte se: prase divoké
- Zvířata v lese a na poli
- Skládačky (myslivecká čepice a zajíc)
- Kreslíme zvířata v lese a na poli
- Silácké hry
- Písnička: „Na tý louce zelený“
- Na lovu (hra v terénu)

Pohádka na červen: O hastrmankách

Sedmero pohádkových činností:

- Taneček: Kolo mlýnský
- U vody a ve vodě (co roste u rybníka a na rybníce)
- Ptáci u rybníka a na rybníce
- Žáby
- Rybníky
- Kreslíme a skládáme (kreslíme hastrmanku, ryby, květinu, vrbu, skládáme skákající žabku a rybku)
- Hastrmanské hrátky